UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartoli Consilia, Quæstiones, & Tractatus

Bartolus

Lugduni, 1567

Tractatus de percussionibus. ex quibus moritur quis ex interuallo, [et] an ex illis mortuus vicatur. per do. Bartolum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96124

Visual Library

Tractatus de percuſſionibus.

ex quibus moritur quis ex interuallo,⁊ an ex illis
mortuus dicatur.per do. Bartolum.

1 Mortuus ex vulnere quando quis preſumatur.
2 Mortuus poſt vulnus quando dicatur mortuus ex vulnere.
3 Modicum,parum,vel magnum tempus quod dicatur,relinqui
tur arbitrio iudicis.
4 Vulnere durante ſi alia superuenit infirmitas,quãdo preſuma-
tur mortuus ex vulnere.
5 Vulnere ſanato ſi alias infirmitas ſuperuenit,⁊ mortuus eſt,
vulnerans de occiſo non tenetur.
6 Vulnere ſanato ſi languor eiudem vulneris cõtinue afficit per-
cuſſum ita quod concurrentibus alijs humoribus maxime cau
ſatur afflictio,⁊ moritur,vulnerans de occiſo tenetur,explorato
tamen prius conſilio medicorum.
7 Vulnerans nõ mortifere,ſi vulnerato ſuperuenit febris,⁊ mori
tur,an teneatur de occiſo.

Super hoc freqnẽter ma-
teria dubita-
tionis emerſit.† Ecce aliquis ab ali-
1 quo percuſſus moritur,an ex vulne-
re mortuꝰ preſumatur,ſic diſtinguas.
Aut certũ,qḋ mortifere eſt percuſ-
ſus,aut eſt dubium. Si certum eſt ꝙ
vulnus ſit mortale,tunc non eſt lo-
cus coniecture:vt ff.ad l.Aquil.l.ait
lex.§.quod ſi mortifere.⁊ l.ita vulne
ratus.in prin.⁊ ff.de verb.obl.l.continuus.§.cũ ita.Et predicta
ſepe arbitrio boni viri cõmittuntur,qui eſt medicus expertus:
l.continuus.§.cum ita.ff.de verb.obl.Quandocũque autem eſt
dubium,an ſit mortale vel nõ,⁊ tunc lex videtur innuere ꝙ qui
poſt vulnus deceſſit,videtur ex huiuſmodi vulnere deceſſiſſe.l.
huic ſcripture.§.ſi ſeruus.verſi.ſed ſi manumiſſus.ibi,qḋ mor-
tuo eo demũ apparuit ff.ad l.Aquil. Et non obſtat,qḋ in prin-
cip.illius.§.dicitur vulneratus mortifere,quaſi eſſet certum qḋ
mortifere,⁊c.Reſpond.illud mortiferũ exponod vt putabatur,non
enim erat mortale.qꝛ alias eſſet contra predic.legẽ,ita vulnera-
tus.ad leg.Aquil.Nam preſumitur ſemper vulnus mortale,ex
quo quis poſtea deceſſit,qꝛ nihil intereſt vtrũ occidit quis illũ,
an mortis cauſaꝫ prebeat.ff.ad l.Cor.de ſic.l.nihil intereſt.⁊ ad
l.Aquil.l.qui occidit.§.pen.⁊ l.qua actiõe.§.Celſus.⁊ l.ita vul
neratus.in princip.⁊ extra de homi.c.preſbyterũ.⁊ cap.de cete
ro.⁊ cap.ad audiẽtiã,⁊ eſt optimũ argu.ff de dã.infect l.dãni in
fecti ſtipulatio cõpetit.§.Sabini.niſi inducat pſumptio facto p
cedẽtis ⁊ ſubſequẽtis.vt l.ſi quis.C.ad legẽ Iuliã de adult.ff.
quib.mod.pig.vel hypo.ſol.l.ſicut.§ ſuperuacuũ.ff.de accuſ.l ſi
cui.§.ijſdẽ qꝛ regulariter ex his,q̃ pcedunt,⁊ ſequunt pſumptio-
nem accipi oportet:vt ff.mand.l.ſi procurator.in pncip.ff.depo.
l.j.§.quod ſi tibi.⁊ §.ſi ſeruus.in fi.oportet enim iudicẽ cũctari-
mari:vt C.de iudi.l.iudices.⁊ xxx.q.quinta.c.iudicantem habet
quippe iudex qui debet ſuper hoc iudicare peritos medicos,q,
conſiderata quantitate,loco,⁊ qualitate vulneris,ſecundũ artẽ
exponãt,⁊ referant ſi vulnus fuerit mortale:vel occaſione eius
vulneris mortis cauſa data ſit:vt C.d re mili.l.ſemel.cauſaria.li
bro xij.⁊ ff.de ven.iſpi.l.iij.⁊ extra de homicid.capit ſignificaſti.
2 †Sed,vt omnia clara habeas,ſi queritur,an mortuus,poſt vul-
nus preſumatur ex vulnere mortuus,leges,⁊ canones hũc arti-
culũ variare videntur,⁊ vario modo loquũtur:qꝛ quidã dicunt qḋ
preſumitur mori ex vulnere ſi moritur intra tres dies,⁊ alibi dicitur
ſi aliquandiu vixit ⁊ nõ dixit quantũ:vt extra de homicid.c.ad
audientiam,alibi dicit intra paucos dies,⁊ nõ dicit quantũ:vt
dicto capi.preſbyterum,⁊ alibi dicitur ſi moritur poſt octo men
ſes qḋ propter prolixitatem temporis non preſumitur mortuus
ex vulnere:vt extra de cle.percu.cap.ſecũdo,ſed ſumpto argu.a
cõtrario ſenſu ex illo,c.videtur poſſe dici quod ſi intra octo mẽ-
ſes moriatur,preſumatur ex vulnere mortuus,qḋ argu.valet:vt
ff.de offi.eius,cui manda.eſt iuriſ.l.j.§.huius rei,⁊ quia cõtra-
riorum eadem eſt diſciplina.ff.d his qui ſunt ſui,vel alie.iur.l.j.
Item in Lombardia,ſi moriatur intra annũ,preſumitur mori
ex vulnere:vt in Lombar.de pla.⁊ homi.l.in hominibus,d pla.
3 ⁊ feri.l.ſi quis ſeruo alieno.⁊ l.non omnes plage.† Sꝫ tu in hac
veritate modicũ,parũ vel magnũ iudicis arbitrio relinquas:
vt ff.de iur.deliberan.l.j.in fi.⁊ de effra.l.j.§.expilatores.de vbo
rum oblig.l.cõtinuus §.cum ita,vel quod magnum vel modi
cum ſit,ex dictis ſapiẽtũ arbitratur,vt l.antiqui.ff.ſi pars here.
pet.Inſt.qui manu.non poſ.§.eadem.vt ſcilicet,mediã viã eli-
gat.Sed gl.in dictis iuribus rationem non aſſignat,quare ma-
gis in vnã ex his animũ applicemus,quã ad aliam:vt ff.de neg-
geſt.l.Neſennius.in fi.gl.vbi de hoc facit mentionẽ.Sꝫ hoc ita.
verum eſt,ſi vulnus factũ vſque ad mortem duret qꝛ alias ex eo
nunquã preſumeretur quis mortuus:vt arg.in l.ſi pro parte.§.
verſum ff.de in rẽ verſo.⁊ ff.qḋ cuiuſqꝫ vni.l.itẽ eorum.§.qḋ ſi
actor.⁊ ff.de fideiuſ.l.qui ſic.⁊ l.ſtipulatus es.in fi.⁊ de her.vel
4 act.vend.l.vẽditor §.illud.Sꝫ quid ſi eodẽ† durãte vulnere alia
ſuperuenit infirmitas ⁊ mortuus eſt,nunquid ex illo vulnere p-
ſumitur mortuus:Dic quod ſic:qꝛ ſemp vulnus ad alia acciden
tia videtur dediſſe cauſam:vt extra de homic.c.preſbyterum,⁊c.
ad audientiam,⁊c.certi.ff.ad leg.Cor de ſica.l.lege Cor.⁊ ad le.
Aqui.l.qua actione.§.Celſus.ſed hec ita vera ſunt,ſi ppter im-
peritiã:vel negligentiã medicantis,vel ppter culpã,⁊ inordina
tã vitã illius pcuſſi,ipſe nõ deceſſit:qꝛ tũc illud nõ preſumitur:vt
ff.ad leg.Aquil.l.qui occidit.§.fi.⁊ d.l.qua actiõe.§.fi.⁊ extra de
5 homic.c.exhibita.⁊c.tua.nos.† Itẽ quid ſi poſt vulnus ſanatum
alia infirmitas ſuperuenit,⁊ mortuus fuerit,nũquid poterit per
cuſſor de homicidio cõdẽnari: Dic qḋ nõ:vt extra de homici.c.
ad audientiam:qꝛ,ceſſante cauſa cooperãte ceſſat effectus,⁊ ma
ligna ſuſpicio:vt ff.de adop l.in omni.extra de appel.c.cum ceſ
6 ſante. Item quid† ſi poſt vulnus ſanatum ⁊ conſolidatum,ſti-
mulus,⁊ languor vulneris eiuſdem continue redundauit ⁊ af-
fecit percuſſum,ita quod refluentibus ⁊ concurrentibus alijs
oneribus,⁊ humoribus ad locũ ſit afflictio maxima ⁊ moritur,
nunquid preſumitur mortuus occaſione primi vulneris: Dic,qḋ
ſic:qꝛ ſemper prima cauſa perſeueraſſe videtur ⁊ cauſam mortis
dediſſe pſumitur,licet ad tẽpus vacauerit extra de homi.c.ad no-
ſtrã,⁊ in decre.de pe.diſt.ij.c.ꝙ ſi ſemel.arg.ff.de edil.edic.l.qui
tertiana,aut quartana.⁊ C.de cur.fur.l.pen.explorato tñ ſuper
hoc cõſilio medicorum,⁊ preuiſa tẽporis quantitate:vt ſ.dictũ
eſt,vnde infirmitas illa cauſetur. Si ergo nõ mortifere vulneratꝰ
quis fuerit,⁊ negligẽtia perijt ppter vulnus non tamẽ agitur de
occiſo. Idẽ eſt,ſi mortifere percuſſus eſt,ſed ab alio occiſus,vel
ruina,vel naufragio perijt.l.huic ſcripture.§ ſi.ff.ad legẽ Aqui.
7 †Quid,ſi eſt percuſſus non mortifere,puta cum baculo vel cum
paruo lapide,vel claui,ita qḋ oẽs medici dicunt ꝙ ex illo vulne
re nõ morietur,⁊ poſtea ſuperuenit febris,que ipſuꝫ tenuit vſqꝫ
ad mortem,tamen medici confitentur,quod ex illo vulnere non
fuiſſet mortuus,niſi ſuperueniſſet febris,nunquid ille percuſſor
de vulnerato,an de occiſo tenebitur: Et certe videtur qḋ de vul
nerato teneri debeat.l qui occidit.⁊ l.huic ſcripture.in fin.ff.ad
legem Aquil.⁊ l.ita vulneratus.ff e.ti. Itẽ qꝛ iniuria cõſiſtit in
affectu facientis tantum.ff.de iniu.l.illud.§.ſane.verſi.cũ enim.
Nã voluntas ⁊ propoſitum diſtinguunt delicta.l.qui iniurie ff.
de furt.⁊ de penis.reſpiciendum.§.delinquunt.non enim crimẽ
contrahitur,niſi voluntas nocendi interueniat:vt C.ad legem
Corne.de ſica.l.prima.Non autem eſt veriſimile,ꝙ occidere vo
luerit qui pugno,calce,gleba,baculo,vel lapide paruulo percuſ
ſit:vt ff.ad legem Corne.de ſicar.l.prima.§.diuus. Preterea ſi
inferatur alicui modicum vulnus,res iſta non habet in ſe deli-
ctum.ff.de edi.edic l.prima.§.proinde ſi quid.⁊ vltra quam pro
grediatur delictum nõ debet prorogari pena,vt C.de pen.l.ſan
8 cimus.ff.de vulg.⁊ pu.l.ex facto.§.Iulius Longinus.† Preter
ea credi debet medicis qui de egritudine teſtificãtur.vt C.de re
mili.l.ſemel.cauſaria.⁊ no.in l.ſeptimo menſe.ff.de ſtatu homin.
⁊ in auth de non alienandis.§.quod autem dictum eſt.vſi.duo
bus per tempora,⁊c.Preterea ex quo mortuus eſt de febre,non
debet percuſſor condemnari de occiſo ſicut non cõdemnaretur
ſi ab alio alias fuiſſet occiſus,vel alio caſu mortuus,vt ſupra di-
xi licet etiam mortifere primo eum vulnerauit.ff.ad legẽ Aqui.
l.itẽ Mela.§.Celſus.⁊ l.huic ſcripture. Itẽ nec ei debet ex poſt
facto caſu delictũ creſcere.ff.de re iu.l.omnis hereditas.§ nũ-
quam.cum ergo a principio nõ fuerit mortiferũ vulnus,ex poſt
facto licet febricitauerit,cum occaſione vulneris non mortuus
fuerit nũ debet creſcere pena eius delicti vt de occiſo teneatur,
⁊ in predicta lege poteſt poni exemplum quod hoc tractamus.
Nec obſtat quod occaſione vulneris ⁊ percuſſiõis licet modica
ſuperuenerit febris ex qua mors eſt ſecuta,quia inter eum qui
occidit ⁊ eũ qui cauſam mortis prebuit,differentia eſt,vt ff.ad le
gem aqui.l.qua actione.§.Celſus.Econtra videtur quod occiſo
agi poſſit,⁊ teneatur:qꝛ occaſione vulneris ſuperuenit febris,
ex qua mors eſt ſecuta,⁊ qui occaſionẽ facti dat,feciſſe dicitur,vt
ff.vi bo.rap.l.pretor.§.hoc autem.in fin. Nec obſtat quod fuerit
modicum vulnus,de quo aliquis veriſimiliter mori non põt,qꝛ
bene quãdoqꝫ quis moritur de leui vulnere,d quo alius nõ mo
reretur,vt d.l.qua actione.§.ſed ſi quis.⁊ §.ſi ſeruũ egrotũ.Nec
obſtat quod gleba,vel baculo,vel lapide paruo eum percuſſe-
rit,quaſi non ſit veriſimile talẽ percutientem velle occidere:qꝛ

quocunq; modo eũ occiderit,verũ eſt dicere eũ occiſuz ſiue ba
culo,ſiue gleba,ſiue alia parua re,⁊c.vt dic.l.qua actiõe.§.j.facit
ad hoc qđ de minore,⁊ de muliere dicitur,qñ caſus poris actio-
nis incidunt in iacturã. ⁊ ſcđm qđ initio ipſis ſubuenitur, ⁊ ita
ex poſtfacto ſi leſio occaſione prioris actionis eueniat: vt dicit
tex,in l.ſi mulier perfecte.C.ad Velleianũ.⁊ in l.iij.§. Seio etiã.
ff.de minoribus.Et de hac opi.videtur tex.expſſus in l. ait lex.
⁊ l.huic ſcripture §.primo.ad legem Aqui.Ad idem facit lex,ſi
vulnerato ſeruo.eodẽ titul.Non obſtat qđ dicitur in l.qua actio-
ne §.celſus.eod.titu.quod differentia eſt.an occidat,an cauſam
mortis prebeat,qr reſpon.illud verũ quo ad actionem,⁊ ad com
modum agendi ciuiliter, ⁊ criminaliter: qr quando occidit agi-
tur actione legis Aquil.directa,quando vero cauſam mortis p-
buit,agitur actione in factum:vel vtili Aquilia cõtra occidentẽ.
Sed quantum ad effectum iuris,idem eſt vtroq; caſu qñ agitur
de homicidio:vt arg.ff.de nego.geſt.l.antepenul.⁊ ff.de ſer.cor.
l.j.⁊ ff.ſi quis cau.l. eum qui §. qui iniuriam. ⁊ no.ad l. Aquil. l.
9 item Mela.§.ſi alius.†Unde forte eſſet diſtinguẽdum quo ani
mo ille percuſſerit.an animo occidẽdi necne ⁊ de iſto perpendã
ex factis,aut dictis precedentibus:vel ſequentibus ex qualitate
ictus ſeu percuſſionis ⁊ gladij,vel teli, cum quo percuſſit: vt ff.
ad l. Cornel.de ſica.l.j.§ diuus.⁊ l. lege.§. cum quidam.argu. ff.
de lega.j.l.ſi ſeruus plurium.§.fina. Et dicamus q primo caſu
teneatur de occiſo.arg.C.ad l.Cornel.de ſica.l.is qui cum telo.⁊
ff.de pen l.reſpiciendum.§. delinquunt.vbi animus, ⁊ ppoſitũ
diſtinguunt delictũ Uel poteſt dici q ſemper teneat de occiſo,
ſed tamen debet pena mitigari ex quo non facit animo occiden
di:vt in d.§.diuus.⁊ l.leg.§.cum.quidã ſecundũ Odofred.Bar.

a

Ordo Iudicij[a] Bartoli.

HEc ſunt que in iudicijs frequentantur,et
fiunt.Nã primo aditur iudex cõ-
petens,citatur reus,offertur libellus reo, dat ter-
minus reo ad reſpõdendũ libello, recuſatur iudex,
opponũtur exceptiones per reũ, datur terminus
ad replicandum,fiunt interrogationes ante litem conteſtatam,
ſatiſdatur a partibus,conteſtatur lis, iuratur de calumnia, ſta-
tuitur terminus ad probandum de iure: vel ſecundum cõſuetu-
dinem fiunt poſitiones ⁊ reſpõſiones,fiũt interrogationes, ſeu
capitula,ſuper quibus teſtes debeãt reſpõdere,diuerſe fiũt que
ſtiones per aduerſariũ que debẽt fieri teſtibus,pducũtur teſtes
⁊ probationes, ⁊ debent altera preſente aperiri,vel per ɔtuma
ciam abſentis.Producuntur inſtrumẽta,⁊ tunc iudex debet da
re terminũ ad opponendũ contra inſtrumenta, ſi dicuntur ſuſ-
pecta; debet dari copia actorum deinde datur terminus parti-
bus ad allegandum,cauſa committitur, ⁊ habetur conſilium ſa-
pientis,fertur diffinitiua ſententia,vel interlocutoria; appella-
tur intra tempus, mandatur ſententia executioni; per l.a diuo
Pio.ff.de re iudi.Ad ſummariã igitur notitiã attingendam ve
nio ⁊ diſtinguo decem tẽpora circa ipſam totalem cauſarũ inſtã
tiam.Primum enim tempus eſt ante citationem. Secũdum eſt
tempus citationis.Tertium eſt tempus preſentationis.Quar
tum eſt tempus proponendarum dilatoriarum exceptionum.
Quintum tempus eſt litis conteſtationis.Sextum tẽpus pro-
ducendarum exceptionum.Septimum tempus renuntiationis
producendorum teſtium. Octauum tẽpus diſputationum ⁊ al-
legationum proponendarum. Nonũ tempus earundẽ renuncia
1 tionum Decimũ tempus prolate ſententie. †Circa primum ſci-
licet ante tempus citationis duo nota. vnum generale ex bone
ſtate ſcilicet antequam aduerſarium trahas,moneas eum vt ti-
bi ſatiſfaciat.ff.de ſer.vrba.predi.l.quidam Iberus.⁊ C.de pig.l.
debitores.⁊ in authẽ.vt cum de app.cog.§.ſi.verſic.⁊ generalit.
Aliud eſt ſpeciale neceſſariũ, vt ſi ſit libertus nõ citet patronũ
niſi venia petita.l.j.de in ius vocan. Item nec filius emãcipat⁹
patrem vel matrem C.eo.l.ſi Si autẽ eſt in poteſtate nullo mo-
do,niſi in caſtrẽſi,vel quaſi.ff.de iudic.l.lis nulla,ſed ipſe demũ
eſt corrigendus.C.an ſer. ex ſuo facto. l ſiue ſerui. qđ tẽpus an-
te citationem non eſt de inſtantia:nam eſt cauſa peremptoria ⁊
que incontinenti fiunt,vidẽtur ineſſe.l.lecta. verſi. dicebam ff.ſi
2 certum peta ¶†Circa ſecundum tempus citationis quatuor
nota.Primũ quod pertinet ad ipſum iudicem,ſcilicet vt quam-
libet partẽ citet ad inſtãtiam actoris, vt in auth.de mãda.prin-
cip.§.ſz et tã ſuſcipiẽtes.niſi ſint pſone exceptuate.l.j.ij iij.⁊ iiij.
ff.de in ius voc. Secũdũ pertinet ad ipſuz qui facit citari vt cõ-
gruo tẽpore nõ ſolenni citatio porrigatur,alias reus venire nõ
tenet.l.dies feſtos.C.de fer.ibi,nulla vrgeat admonitio. Itẽ qđ
nõ aſſignet terminũ in die ſolẽni,nã tũc reus impune nõ paret.
ff.ſi quis in ius voca.nõ ierit.l.ij.in ſi.Et hoc caſu,primo ſi reus

venerit,cõſueuit expẽſas petere ab actore,ſi ignorauit factũ pu
ta dicit ſibi aſſignatũ diem ſolennẽ,⁊ actor conſueuerat eidẽ cõ
demnari tanquam eum in ius temere vocauerit.l.eũ quem teme
re ff.de iudi.Item alias idẽ videtur etiã ſi ius ignorauit. Siti
tulus ignorantie,ſeu talis ignorãtia in dãno vitãdo nõ noceat.
l error.ff.de iuris ⁊ facti ignoran. Tertium reſpicit partẽ citatã,
qr tenetur venire etiã ſi ſit de aliena iuriſdictiõe.l.ſi quis ex alie
na.ff.de iudic.⁊ l.ex quacunq; j.reſpõ.ff.ſi quis in ius voc.nõ ie.
Et caute intellige.ſcilicet cũ ſit dubiũ an ſit de iuriſdictiõe ſua.
ff.de iudi.l.ij.§.ſi dubitetur.alias nõ.ff.de iuriſdi.omn.iud.l.ſi.⁊
de fer.l.j.Quartum reſpicit ipſaz citationẽ,qualiter fieri debeat,
habes xxiiij.q.iij.cano.de illicita.⁊ d.§.ſi dubitetur.reſpicit ci
tationẽ iſtã peremptoriam ff. de iudi.l.ad peremptoriũ.cum l.
ſequẽ.licet d.l.ad peremptorium,ante diffinitiuã ſñiam loqua
tur.Nam ſi reus nõ venit in ipſo peremptorio, ſit miſſio olim in
omnibus ſuis bonis,hodie vero pro mẽſura debiti declarati ſi
eſt actio perſonalis vt in auth.de exhib.⁊ ĩtrodu.reis §.ſi vero
ſemel.verſi.igitur ne latẽte.⁊ de bon.autho.iudi poſ.l.pretoris
⁊ ex quibus cauſis in poſ.ea l.j. Ante miſſionem quidẽ debet in
teruenire ſummaria cognitio cauſe.l.ſi is a quo.ff.vt in poſ.le.
Si vero realis,⁊ vocatus latitet,vel aliter doloſe deſijt poſſide
re ſit miſſio omniũ bonorum,⁊ ſic ſequitur vẽditio,vel ſit miſ-
ſio rei petite.ff.quib.ex cau.in poſ.ea.l.Fulcinius.§ itẽ videamus
⁊ §.celſus.⁊ C.vbi in rẽ act.l.ſi quis alterius.C.de preſcript.xxx
ann.l ſi quis emptiõis.§.pen.⁊ requiritur hoc caſu cauſe cogni
tio ſummaria,dicta l.ſi quis.C.vbi in rem act.Quidam tamẽ di
cunt debere fieri miſſionem rei debite petite ad inſtar pſonalis
actionis.d.§ ſi vero ſeruet,ſz vltra obtinet de cõſuetudine,vt
miſſio in poſſeſſionem rei petite reus intra annũ audit etiam
per poſſeſſione oblata cautione,per d.l.ſi quis.⁊ hoc ſi litis ſit
vera cõteſtatio facta miſſione p contumaciã non veniẽtis aut
de proprietate,ſed nõ de poſſeſſione C.quomõ.⁊ quãdo iudex
conſentaneũ.Idem ſi eſſet quaſi contumax. qr veniens tantum
3 auditur de pprietate C.vbi in rem actio.l.ij.in fi. ¶†Circa ter
tium tẽpus preſentationis cõſidero duo.Nã aut venit reus aut
actor aut vterq;,qñdoq; actor,⁊ nõ re⁹ vt ſupra dictũ eſt. Pri
mo caſu non põt petere reus ſe abſolui ab inſtantia iudicij.ſz vt
cancelletur edictũ.ff.de iudicijs l. ⁊ poſt edictum.ij.reſpõſo.⁊ l.
properandũ.in prin.C.eo.ti.vel poteſt petere vt actor citetur,
eo nõ cõparente,cognoſcit iudex de principali,licet lis nõ eſſet
cõteſtata.Et hec habes de forma citatiõis actoris.vt in authẽ.
de litigio.§.omnẽ vero.⁊ vno tamẽ cõtingente quod reus petat
4 actorẽ citari,ſed ſufficit ſe abſolui. †Secundõ cõſueuit actor pe
tere expenſas,ſi plures ſint facte citationes, ⁊ ad primã nõ ve
nit,faciũt hec iura p eo.ff.ſi qs in ius voc.non ierit.l.ij.in ſi.⁊ ſi
quis ius dicen.l.j.⁊ C.de iudic.l.ſancimus.Conſuetũ eſt hec cõ
dẽnationes in quibuſdã partibus:iudex tamẽ cõſueuit iſtã que
ſtionẽ reſeruare diſcutiendã in pceſſu cauſe,vel negotij. Quidã
tamen dicunt non condemnari reum ante peremptorium: cum
ante non dicatur contumax. l. contumacia. §. contumax.de re
iud.quod eſt verum quantum ad miſſionem, non quantum ad
expenſas per d l.cõtumacia. Uel illud intelligitur,quantum ad
diffinitiuam ſententiam hoc caſu,videlicet,quãdo vterq; adeſt.
5 †Expedit,⁊ ſufficit actori ſuam petitionem proponere ſine ſcri
ptis ad euitandã ipſius cauſe prorogationẽ,que ſit libelli obla
tione.Si vero ſimpliciter proponat,⁊ ſine libelli oblatione,ps
aduerſa confeſſa fuerit,condemnatio nulla ſequit.ſed iam condẽ
nato aſſignabit ipſius ſolutio,que pro vera cõdẽnatione tribui
conſueuit.ff.de cõſti.pecu l.j.§.ceterum.licet in criminali hoc ca
ſu poſt confeſſionem ſit facienda cõdẽnatio.C.de execu.rei iudi.
l.ſi.⁊ l.ſi confeſſus.ff.de cuſtod.reo.⁊ C.de penis l.qui ſententiã.
Si autem vult ſibi offerri libellum generaliter, vt de iure com
muni ſibi offertur in authen.de exhiben.reis.§ igitur.in prin.
Conſuetum eſt autem iudici libellum offerri,⁊ porrigi per iu
cem reo in authen.de litig.§.ad excludẽdas.circa princip.Cau
tiones vero que in dicto.§.dicũtur de conſuetudine non ſerua
tur,nec que dicuntur in authen.de excep.§.j.Qualiter autẽ de
beat formari libellus,no.C.de eden.l.j.⁊ ſic reus reſpõdet datis
inducijs dilatorijs.In ſumma no.quod ſi petitio actoris fuit in
ſerta citationi,ita quod conuentus poſſet certiorari,⁊ ſic plene
deliberare denegabuntur inducie deliberatorie,⁊ ſic cõſuetum
eſt fieri per dictos petitores,per dic.c.preterea.extra de dilat.
6 ¶†Circa vero quartum tempus exceptionis no.quod reus de
bet eſſe cautus,nec eas proponat inordinate,nã ſi exceptiones
contra reſcriptum competãt expeditiori via poſſunt ea primo
proponi per eas cauſas,⁊ vires reſcripti,quo ſublato,tota iuriſ
dictio euaneſcit,nam ſublato principali,euaneſcit acceſſoriũ.C.
depo.l.quarta.⁊ C.de vſur.l eos.⁊ de inoffi.teſt.l. Papinian⁹ in
7 princip.§.j.⁊ C.de codicil.l.fina. ¶†Si autem habet exceptio
nem contra perſonam puta,quia dicat actorem excommunica
tum